

BUTLLETÍ DE L'AGRUPACIÓ EXCURSIONISTA DE GRANOLLERS

SUMARI

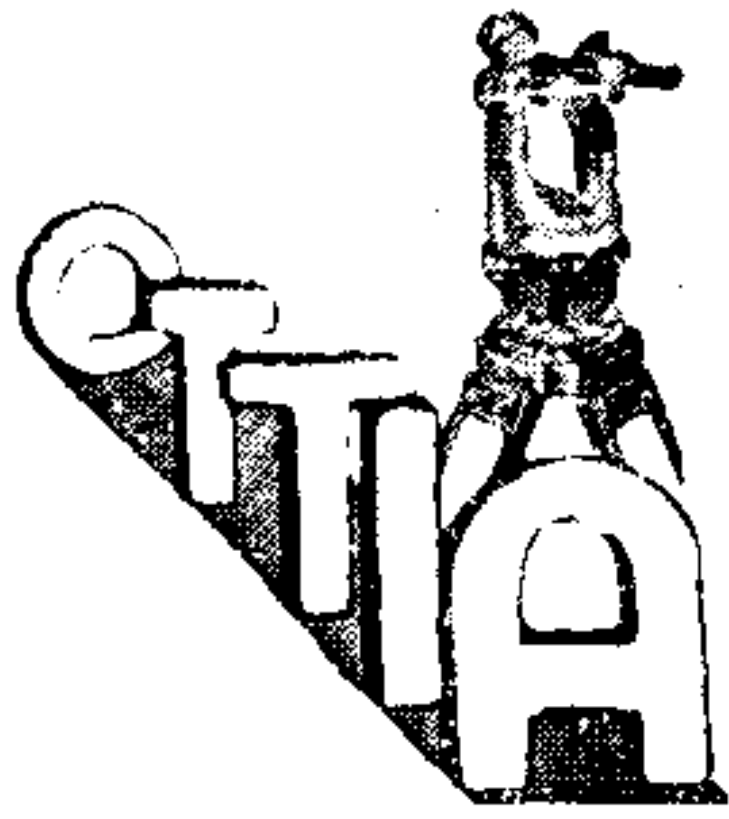
Les curses excursionistes de velocitat. (Editorial). —
Les tradicions, per T. BALVEY. — El carbó vegetal
al Vallès, per PAU FORT. — Notes de la Guerra
dels Segadors a Granollers (acabament), per
SALVADOR LLOBET. — Petites proses del temps,
per JAUME LLACUNA. — Notes. — Notes meteorològiques locals. — Programa dels actes organitzats
per l'Agrupació en els mesos de Març i Abril.

Delegació del Camping Club
de Catalunya

MARÇ - ABRIL

MCMXXXVI

Oficina Tècnica

Treballs Informacions Agrícoles

Operacions Agrícoles Plantacions de Fruiterers
Planters d'Ametllers

Topografia Aixecaments de plànols - Nivellacions
Regadius, etcétera, etc.

Treballs pericials Valorització de finques, colli-
tes, delimitacions, etc.

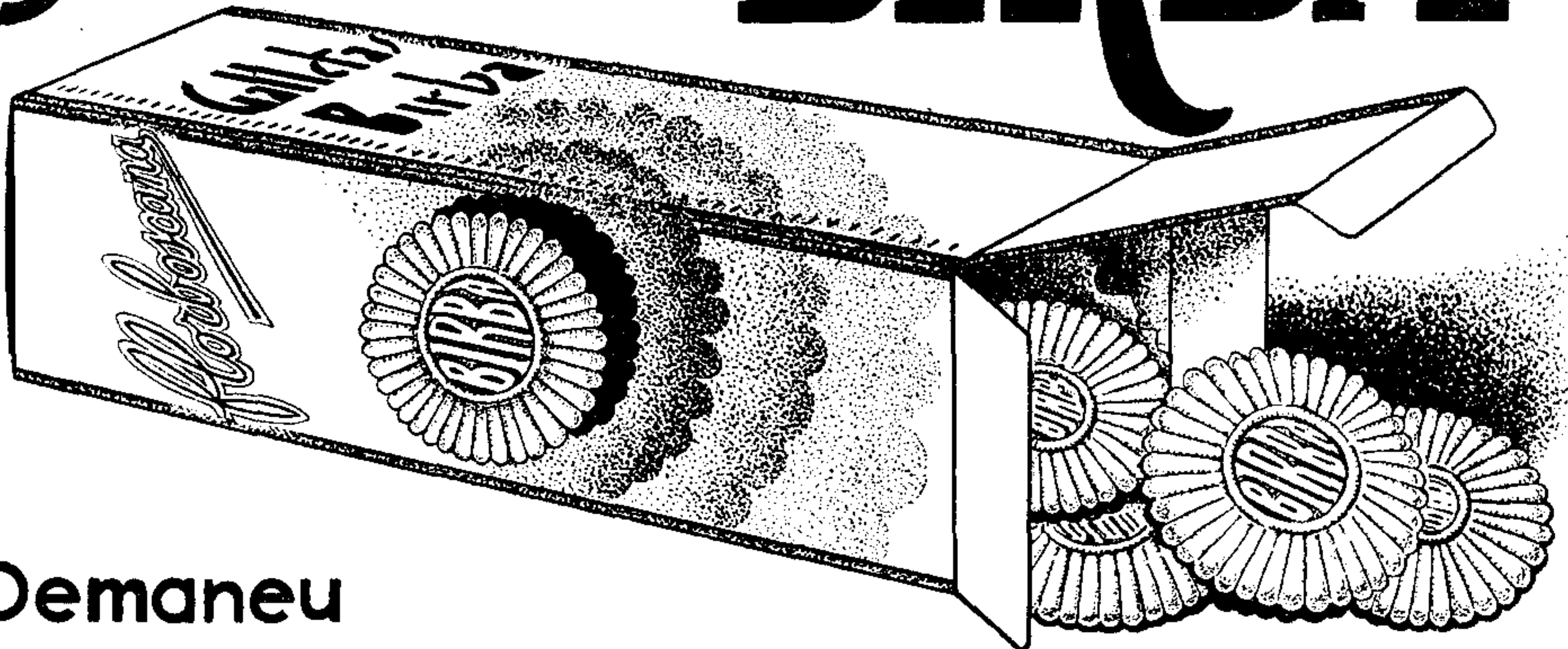
Intervenció Tècnica en la compra-venda de finques
rústegues

Administració Tècnica i econòmica de finques rús-
tegues i en indústries rurals

Hores d'oficina: Tots els dies de deu a una. Els dijous, de vuit a una
Carrer Anselm Clavé, 40 :: GRANOLLERS :: Telèfon número 71

galletes

BIRBA

**Demaneu
el paquet darrera creació de UNA Pta.**

Aromas del Montserrat

Unic gran licor de
Montserrat

El seu representant, En **Joan Fonolleda i Serra**, recomana de no acceptar com a legítim tot el que s'intenta vendre amb altre nom que no sigui el de

Aromas del

Montserrat

JOIERIA

..... i

Rellotgeria

Rafael Font

.....

Taller de Reparacions i Confecció de

J O I E S

.....

Doctor Robert, 19

.....

Granollers

Els exquisits

CAFÈS "LA GARZA"

.....

Són els preferits del públic...

*Per la seva puresa
Per la seva aroma
Per la seva qualitat
i m m i l l o r a b l e*

De venda a tots els establiments de Comestibles i Colonials

Artur Vilardebó

DENTISTA

es complau a oferir al públic els seus serveis
===== professionals =====

VISITA TOTS ELS DIES

=====

Clavé, 30 : Teléf. 60

Granollers

=====

Anuncieu al Butlletí!

Liavors seleccionades per a Horticultura i Floricultura

Josep M.^o Pons

PARETS DEL VALLES :: TELEFON 10

Dimarts, a Mollet : Dissabtes, a Sabadell

Dijous, a Granollers, davant la Caixa Estalvis

A PARETS - LLIÇÀ

Carretera de Ribes, Km. 23'800 Tots els dies de l'any

FEU-VOS SOCI DE L'AGRUPACIÓ EXCURSIONISTA!!

Seccions de

ATLETISME

ESPORTS DE NEU

ESTUDI

FEMENINA

INFANTS

CONFITERIA

PASTISSERIA

FORN DE CAN SERRA

P A D E L U X E

Elaboració pròpia de pastes i dolços de totes menes de qualitat superior

Elaboració diària de Pa de Viena, Croissants, Ensaïmades i altres articles de Dolceria i Reposteria

Dr. Robert, 1
Teléfono 254

Granollers

BUTLLETÍ

MARÇ - ABRIL : MCMXXXVI

Les curses excursionistes de velocitat

Anys enrera hom havia emprès el costum de celebrar curses excursionistes de velocitat a la muntanya, en trajectes prou llargs i pendents massa accentuats, perquè més tard els capdavanters de l'excursionisme tinguessin la necessitat de desvirtuar aquestes competicions per arribar a lograr que hom deixés d'efectuar-les.

Efectivament, l'esforç ja de sí suficient que cal fer en les ascensions, esdevé excessiu quan és precís forçar la marxa fins a la correguda i enlloc del funcionament regular dels òrgans corporals, la cursa prolongada esdevé nociva per l'esforç activíssim a què es sotmet tot el cos. Les prescripcions mèdiques que en tot esport s'han de complir, apart d'altres consideracions d'excursionisme, per les quals no cal habitar-se a córrer només per la muntanya, sinó a contemplar els panorames o bé a estudiar les particularitats d'ella, obligaren a bandejar les curses de velocitat dels costums excursionistes.

Al seu lloc, per tal de suplir-les, hom preconitzà amb èxit, les curses de regularitat i les d'orientació, i aquestes s'estengueren aviat en els centres excursionistes més actius. Ara, però, potser s'ha estroncat un xic aquesta celebració i en canvi veiem amb estranyesa un reviscolament de les curses de velocitat que ja crèiem separades de les nostres manifestacions.

Una estimada i admirada entitat excursionista ha celebrat fa poc temps una altra cursa de velocitat a la muntanya de Sant Llorenç del Munt i considerem un símptoma de desviació aquest acte, sobre el qual les entitats excursionistes haurien de reaccionar.

Es precis meditar en la veritable eficàcia d'aquestes curses i en la nociva influència que representen, no pas principalment pels corredors i pel dia de la cursa, sinó per la nova extensió i ampliació del costum d'anar a totes les excursions solament a córrer, amb ganes d'establir rècords i apartant-se completament de la Natura que és la base axiomàtica i el fi principal indefugible de l'excursionisme.

Les tradicions

Tots els pobles tenen tradicions. Però hi ha historiadors que no hi creuen. Diuen que són contes inventats pel poble supersticiós. Jo no diré que alguna d'elles no tingui aquest caràcter, però estic segur que, si bé la majoria potser no són certes, almenys tenen un fonament de veritat; això sí, exagerades casi sempre i algunes vegades canviades d'emplaçament. Aquesta opinió l'he adquirida fixant-me en les que encara perduren a Cardedeu, entre les quals hi ha les següents:

Es conta que al cap d'amunt del terme municipal, i varal conegut per El Rieral, hi havia hagut una ciutat anomenada de Monells, fundant-se en que dins d'un bosc d'alzines es troben escampades una gran quantitat de pedres bones per a edificar que no és de suposar que les hi arrossegüés el corrent de la riera que passa per allí prop, però a una profunditat de 12 metres, i en canvi és de creure que les hi portessin els homes. Doncs, bé; ha resultat veritat que en dit paratge, però en un punt que encara no m'ha estat possible precisar, existí una masia amb el nom de *villa* (paraula llatina que es pronuncia vil la) *Monellos*, de procedència romana segurament, que algun rector, notari o particular de la població trobaria esmentada en algun pergami, com l'he trobada jo en documents dels anys 941 i 972. I vet-ací que la paraula *villa* seria interpretada pels veïns com a poble amb categoria de vila i, exagerant la tradició, la vila passaria a ésser ciutat, és a dir, la ciutat de Monells.

S'explica també que tocant a l'església parroquial, existí una gran casa que fou la que donà nom a la població. Això no s'ha pogut comprovar fins ara, però sí que he trobat escriptures molt velles que esmenten el mas Cardedol, això és, la casa que portava el nom que tenia la població en l'edat mitjana, entre altres les següents: B. Montells, en 1217, deixa en son testament al seu fill Arnau, dugues peces de terra situades junt al mas Cardedol, i F. Marquet, en 1356, estableix a B. Ulzina un alou que posseeix sota el clos del mas Cardedol; i també persones que després del nom de fonts porten per primer cognom el de Cardedol, els quals, essent seglars i no frares, és de creure que eren membres de l'expressada casa, que per cert gaudiria de certa noblesa i autoritat perquè un d'ells, Joan de Cardedol, en 1129 actua de jutge arbitral en la qüestió que sostenia l'Abat de Sant Cugat del Vallès amb uns particulars sobre la propietat d'uns alous situats en el Montseny; un altre Grau de Cardedol, en 1157 intervé en la comanda que fa l'Església de Barcelona (Catedral) a favor de la Canonja de la mateixa; i un altre Pere de Cardedol, en 1281, és nomenat per Pere II cònsol de Sevilla, el primer que ocupà aital càrrec en aquella ciutat en representació dels catalans.

Que en fundar-se una població es començà per haver-hi una sola casa és cosa que ho diu la raó natural, casa que per la seva importància, ja que seria senyora de la major part de les terres del terme estaria cercada de muralles per prevenir-se i defensar-se de les escomeses dels malfactors que volguessin usurpar els seus dominis, i per aquest motiu sota la seva protecció s'empararia la primera església que s'edifiqués en aquell lloc acabades les persecucions que sofriren els cristians pels emperadors romans.

Altra que també es certa, que el terreny que ocupa l'església parroquial i la plaça de davant havia pertenescut a la família Montells, de La Coma. Així fou que Arnau de Montells declara, en fer testament, l'any 1190, que el solar que ocupa l'església és alou d'ell, és a dir, que està lliure de prestacions al Rei ni a altres senyors. I, quant a la plaça, hi ha veïns que recorden que el dia primer de Carnestoltes, i altres diuen de la Festa Major, abans de començar el ball de tarda baixava En Montells, de La Coma, amb una parella de bous, i amb la rella, passava un solc de cap a cap de la plaça en demostració de que era el senyor dominical de la mateixa.

Creuen els veïns de la capella de Sant Hilari que Carlemany, rei franc que per una temporada exercí el protectorat de Catalunya, ordenà que s'obrés una campana per a la dita capella, com ho ordenaria, segons l'Especulum Vallense, per la de Sant Cristòfor de Monteugues de Montmany que encara en temps del seu autor (segle XVIII) s'hi llegia la inscripció *Carolus Magnus me fecit*.

La campana actual apar ésser de l'any 1416. No és, doncs, de l'època en que regnà Carlemany (768 a 814), però sí que podria haver-se fet amb metall d'una que fos vella perquè estava disposat per un cànon eclesiàstic que en obrar una campana nova, com així mateix en reedificar una església, s'havia d'aprofitar el material de l'antiga. Es conserva una tela de l'altar anterior a l'actual que representa un rei coronat agenollat davant de la capella i en actitud de demanar alguna gràcia al Sant Patró, que l'hi apareix entre una grossa nuvolada. Aquest passatge pot tenir una relació amb la tradició? El que és cert, és que la capella antiga que es desplomà i en substitució d'ella s'edificà l'actual, en 1795, era romànica i que la casa a la qual pertany mostra encara finestrels i arcs interiors de pedra de l'estil romànic més primitiu, i que també al voltant de la capella s'han trobat trossos d'àmfores i de teula romana.

A pocs minuts de distància de la vila — i s'entenia per vila antigament no el terme municipal i parroquial, sinó el nucli de la població — hi ha un paratge d'on han sortit multitud de desferres d'època romana, el qual es coneix per camps de les Parets, qualificatiu que En Balari Jovany atribueix a tot lloc on hi hagin existit edificacions d'aquella naturalesa. Ara bé; la tradició assenyala en aquell pla l'emplaçament d'un hostel romà. I com que en la superfície d'aquells camps ha aparegut abundantíssima quantitat de ceràmica esmi-

colada de totes les mides i formes que hom pugui imaginar, és de creure que més aviat procedeix d'un hostel, edifici públic, i no d'una casa particular.

Es cosa tradicional que la població sigui fundada en el segle III o IV de nostra Era.

Doncs cabalment sembla que la major part d'aquella terrissa pertany a aquelles centúries.

El camp més abundant en terrissa se l'anomena Camp del Molinot.

I, efectivament, en ell hem recollit un bon nombre de trossos de moles de molins fariners mogudes a mà i per la força de l'aigua.

Tocant quasi l'extrem de migdia del terme, però dins de la parròquia d'El Coll, es diu que una veta de pedra de la muntanya de Baix, travessava el riu Mogent interceptant en certa manera el pas de les aigües i originant per aquest motiu un petit llac, que en temps que el corrent minvaria produiria febres tercianes a les persones i bèsties de les masies llindants, per la qual cosa una reina ordenà trencar-lo perquè s'escorreguessin les aigües estancades.

Dóna la coincidència, doncs, que en el lloc que més o menys es senyala com emplaçament de la llacuna, s'escau un morro de pedra de la mateixa qualitat que la de la muntanya de Baix i única que existeix en el pla i que a poca distància hi ha la masia coneguda per Llaget, quin nom deriva de Llac, que en diminutiu és Llaguet. Quant a la reina, també podria ésser que no fos aital reina la que donà aquella disposició, sinó que fos Na Emmon, que en 1021 era senyora de les aigües del Mogent des del seu origen fins el terme jurisdiccional de Belloch com a senyora que era del castell d'El Far i d'algunes parròquies veïnes, a la qual substituï més tard, en les mateixes senyories, En Rimbau de Corbera per concessió, en 1337, de Pere III per haver derrotat a Jaume de Montpeller en el regne de Mallorca.

Aquests exemples ens diuen pla bé si venen de lluny les tradicions, el qual explica perquè arriben als nostres temps en part desfigurades; però això no justifica que les haguem de despreciar, ans al contrari, n'hem de prendre nota perquè si les tenim presents és fàcil que un altre dia, trobant altres antecedents, ens sigui possible reconstruir la veritat en tota la seva magnitud.

T. BALVEY

Cardedeu, desembre del 1936.

Feu-vos soci de l'Agrupació!

El carbó vegetal al Vallès

Vallfornés, paratge encisador, amb belleses naturals que ens descriví immillorablement el nostre benvolgut company Josep Font i de Falgàs en el número 25 del BUTLLETÍ corresponent als mesos novembre-desembre últims, és també un important centre de producció de carbó d'alzina.

La nostra dèria, de molt temps cobejada, d'obtenir una informació gràfica completa dels procediments seguits per a fer el carbó, ens ha obligat a petjar manta vegades els cims i fondalades d'aquella bella contrada, oferint-nos, amb la satisfacció de veure acomplert el desig que ens hi menava, el goig de conèixer-la completament i estimar-la més. Aclarim que el nostre Vallfornés el formen totes les muntanyes, que la riera del dit nom besa amorosament des del seu naixement sota la Calma, fins a Cànoves. La delimitació oficial, per a nosaltres, no resa.

La seva producció mitja anual, tot i que aquesta no és portada com caldria per alguns dels grans propietaris d'alzinars, és d'unes 3,600 cargues, equivalents a 432 tones. La carga és la unitat de pes que serveix de base per a fer les transaccions. Una carga la formen dos sarrions, que pesen cada un 60 quilos i el preu mig de la carga—que s'aguanta des de fa anys amb escases oscil·lacions—és de 30 pessetes.

A Cànoves, lloc on es concentra el producte, no hi ha ningú que recordi ni hagi sentit parlar mai d'altres procediments d'obtenció que l'emprat actualment. El que sí expliquen és que anys enrera quasi tots els carboners eren cerdans, els quals es traslladaven allà amb la seva família i vivien en barraques que—igual que ara—construïen amb troncs, branques i terra, prop de les carboneres.

Això ens fa creure que degué ésser importat de la Cerdanya el sistema de fer el carbó que ens ocupa, sistema que els naturals del país prengueren per reemplaçar després en aquesta tasca els que havien estat els seus mestres.

Expliquen que els cerdans estaven dies i dies a la muntanya sense devallar per res al pla entregats per complet a la feina, però tot d'una els entraven ganes de marxar i amb aquesta dèria acabaven de qualsevol manera d'enllestir la tasca que els mancava i desgraciaven el carbó, que en unes carboneres sortia cru i en altres cremat. Això fou una de les causes que esperonà als propietaris a prescindir dels cerdans i avui un estol d'intel·ligents especialistes d'aquesta indústria viuen i han nascut per aquestes contrades.

Actualment, per a l'obtenció del carbó, un cop feta la talla d'alzines, acuradament, en forma d'aclarida per uns propietaris, i arreu, malvestant-ho tot

per altres, en un lloc adient per a evitar en el possible la tasca feixuga del transport, es fan unes placetes de terra per a aixecar-hi les carboneres, que ocupen per terme mig un cercle de 5 metres de diàmetre. Els trossos d'alzina s'estimben des dels cims cap ací i es comença la carbonera fent un engrael·lat amb els trossos més groixuts, ço que vé a constituir el «cor», i van sobreposant-se al seu voltant lleugerament inclinats els demás troncs fins a formar una pila que pren la forma d'un mig òval, amb un forat o xemeneia que arrencant del «cor» de la carbonera, arriba a la part superior perpendicularment.

Quan està feta la pila, es cobreix amb brancatge de bruc, sobre aquest s'hi posa una capa de terra de quinze centímetres de gruix i s'encén tirant-hi per la xemeneia descrita, brases i troncs encesos.

Lavors es tapa el forat o xemeneia i es fan arran de terra uns forats petits a tot el volt de la carbonera, amb una barra d'alzina punxaguda, que anomenen «burxa».

El foc tarda a pendre generalment, un parell de dies i en necessita quinze poc més o menys, per acabar la seva missió. En aquest transcurs de temps ha d'ésser constantment vigilada per a anar-hi tirant troncs de quant en quant, pel forat central per tal d'alimentar el foc, operació que anomenen «bitllar—segurament perquè fa l'efecte que tiren a bitlles—i anar «burxant» seguint el nivell del foc el qual comença a cremar la pila pel cim—en contra del que s'hauria de suposar—i va baixant a mida que deixa el carbó fet.

En començar, amb la «burxa» es fan uns quants forats al voltant i cap al cim, pels quals surt un fum blanc i espès mentre el foc va fent la seva obra i després blavós i transparent quan el carbó està fet. Allavors es tapen aquests forats i se'n fan d'altres dos pams més avall i així succesivament fins arribar a la base.

Quan tot el carbó està fet, s'apaga la carbonera per ella mateixa i es treu la terra amb què es cobrí, — la qual s'ha convertit en una crosta — i es tapa novament la pila, que ara és ja de carbó, amb cendra i sorra fina per a evitar que el caliu que encara conserva, amb l'ajuda de l'altre l'encengués i destruis el producte.

Després amb unes arpelles va esllaviçant-se la pila, separant la cendra del carbó i es fica en sarrions que es transporten amb matxos de bast fins a Cànoves, des d'on s'expendeix vers els centres de consum.

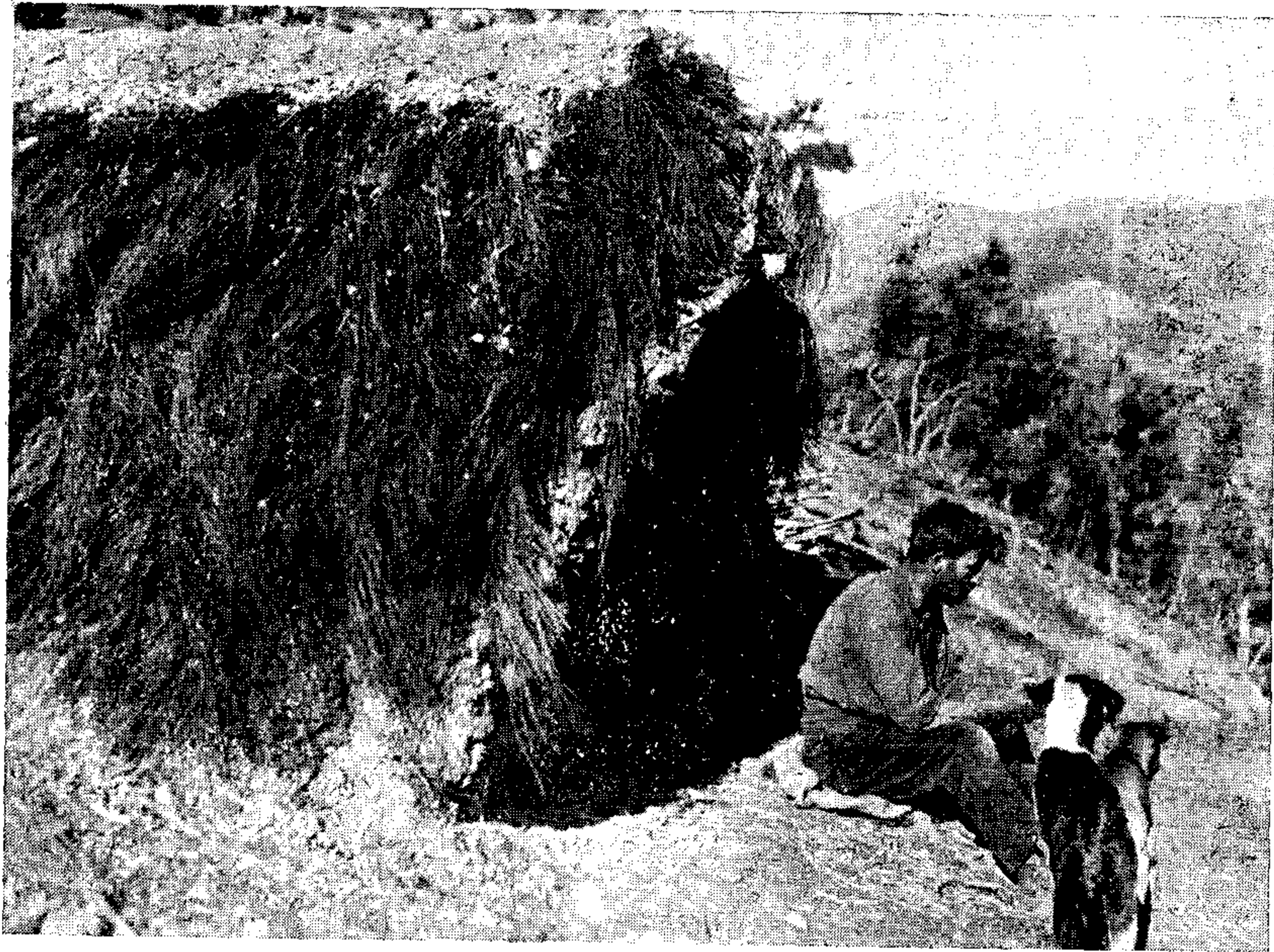
Encara que amb molta menys producció, també es fa carbó de les branques groixudes i soques de bruc, el qual carbó, anomenat de «rabassó», feu un gran servei a les fornals dels serrallers i ferrers en temps de l'escassetat del carbó mineral durant la guerra europea. El carbó de rabassó servia només per a treballar el ferro si aquest no havia d'arribar a temperatura

Les tres fases de la construcció d'una carbonera:

Clixé Pau Fort

*la pila d'alzina,
les rames de bruc,
la terra.*

Un carboxer dina davant la seva barraca. Al fons, el turó del Suí.

Clixé Pau Fort

molt elevada. Llavors s'havia de gastar carbó de pedra, perquè el de «rabbassó» no tenia prou potència calorífica.

També es fa per aquestes muntanyes «carbó de fanals». Encara que, com se suposa, no és de fanals que es faci aquest carbó, així s'anomena el que es treu de les branques d'alzina que, per ésser massa primes, no poden aprofitar-se a les carboneres, i es fa en uns sots rectangulars — dels quals n'hi ha alguns prop mateix de la casa de Vallfornés, en el camí de Tagamanent — que, una vegada plens de troncs, es tapen amb terra o amb llaines i quan el carbó està a punt s'apaga amb aigua.

Per tant, quedem que això de «fer carbó de fanals», encara que molts ho hagin sentit només aplicat en to mofeta, és una cosa absolutament sèria.

P. FORT

Cardedeu, 11 de febrer 1936.

Notes de la Guerra dels Segadors a Granollers

(Acabament)

El 30 de Desembre es pren l'acord següent: «considerat que dies passats se determina ab Juntas en que lo blat que era en casa don Jayme de Magarola y en la casa del Sr. Miquel Joan Magarola sen fes aprehensio per la universitat de la present vila a effecte de que dits blats nos perdessen ho no es traguessen de la present vila la universitat de dita vila lo ha recondit y considerat que ab altra Junta se ha determinat se fes tanbe aprehensio del blat que la dona Maria de Rocaberti te en sa casa ... ditas determinacions sian per ben fetas ... y que dita universitat ne fasse tanbe aprehensió de altres qualsevols forasters ques trobaran tenir-ne (blat) en la present vila. Tot el qual blat, segons diuen unes actes anteriors «sia mesurat ab mesura coromullida attes poc es garbellat».

L'abastiment de carn també esdevingué difícil, segons es fa constar el 22 d'Abril del 1642 i per tal de compensar els esforços que havia de fer el carnisser de la vila per obtenir-la, se'l relleva de pagar el dret dels sisens per cada bèstia que matarà. A més el Consell tenia el control dels queviures per la població; el dia 3 de Juny de 1641 obliguen a vendre carn als religiosos de Bellulla tenint en compte els serveis prestats per ells a la vila.

«Proposa lo Sr. Conseller en Cap que considerant los pares del orde de St. Domingo habitants y estants en la Capella de nostra senyora de Bellulla sempre se sonoferts en les necessitats de la universitat com ocularment s'es expe-

rimentat poc temps ha en lo assalt de Montjuic contra lo castellà (al 26 de Gener) en lo qual temps donaren vi per lo manteniment dels soldats de la present vila i a mes d'aixo oferiren blat per dita occasio anant també amb la dita gent de guerra un religiós de dit monestir amb ses armes i avui dia present ha suplicat en scrits que vist que Narcis Cortés, carnisser de la present vila (refusa) ab llurs diners donarlos carns per ells i llurs habitants en dita capella es de parer (i així s'acorda) sia manat a dit Cortés i a altres qualsevols doni carn a dits pares religiosos ab llurs diners i també a qualsevol altre de qualsevols mercaderies sots pena de vint sous per quiscuna vegada i per qualsevol persona a qui aniran a cercar altres provisions».

Tot i els planys, les finances no estaven pas desnivellades; a 25 de març de 1641 (que era el dia d'elegir novament la meitat del Consell), en els comptes que rendeix el clavari trobem resten en caixa 664 lliures, 6 sous i 9 diners. Els ingressos són classificats així: 1614 lliures, 13 sous i 4 diners, dels preus dels arrendaments; 68 lliures 18 sous i 6 diners dels trasts (?) de la porxada, torres i censos; 146 lliures 12 sous i 4 diners de la talla del fogatge; 801 lliures 3 sous de la talla dels tres rals per càrrega de vi de particulars; 281 lliures, 16 sous i 6 diners dels sisens per lliura de carn i dels sisens en cap; 408 lliures, 14 sous i 4 diners de dons (?) extraordinaris, pa i vi i de farines, que en junt sumen 3321 lliures i 14 sous. En canvi els pagaments pugen a 2657 lliures onze sous i 3 diners dels quals 1501 lliures, 6 sous i 11 diners han estat fets amb «apochas» i 1156 lliures 4 sous i 4 diners amb albarans.

A 25 de Març de 1642 els ingressos pugen a 3439 lliures amb 1 sou i 10 diners i els pagaments a 2255 lliures i 2 diners. D'aquests, 151 lliures i 8 sous s'han pagat per socorro dels soldats. I a 25 de març de 1643 els ingressos arriben a 4712 lliures, 2 sous i els pagaments a 4330 lliures, 10 sous i 7 diners.

De totes maneres feien talles extraordinàries o bé es comminava en ferla; el dia 24 d'Agost de 1642 acorda el Consell que M^o Rourell i l'escrivà parlin amb els senyors que tenen cases i terres a la vila perquè contribuixin a les despeses del batalló i si no ho volen fer, s'els faci talla segons les cases i terres que tinguin.

També per complimentar l'ordre del Governador de Catalunya que demana enviïn «tants terrallons com soldats anaren en Salsas» fan una talla entre els «particulars i habitants» de la vila, acordada el dia 4 de Setembre de 1642 «vist que la universitat no te diner» tenint en compte, però, que el major tall no podia passar de sis sous. S'envien a Sant Celoni per fer trinxeira «quinse terrallons ab magalls, magallas, palas y covens» per 15 dies i els donen 3 rals cada dia. Es recolliren en aquesta talla 45 lliures i hi prengueren part 372 persones. Per cert que al fer la talla els consellers encarregats,

trobaren al carrer de les Moles a Ramon Felip el qual els tractà molt malament dient-los canalla de bordell; per castigar-lo acorden ferlo agafar i «sia descondit de amanar lo rellotge de la vila y aquell sia donat a Francesc Maspons pel mateix salari de 15 lliures». Tot i així a 21 de Gener següent el perdonen i cura novament del rellotge. Malgrat aquestes talles, els consellers insisteixen a dir que no arriben els diners i per tal d'arbitrar recursos, a 26 d'Octubre de 1642, proposa lo Sr. Conseller en Cap i s'acorda, que «considerat que la Universitat de la present vila per los grans treballs que té per les ocasions ocorrents de la guerra per lo qual la renda drets i emoluments de dita Universitat de molta part no abasten acudir a les pagas del batalló i a les solucions de les pensions dels censals i altres mals o càrrecs de dita universitat és de parer que sia arrendada la facultat de poder revendra tot género de pesca seca i salada, sabó, figues, pansas, sal i formatge i dita facultat de revendre dites cosas sia amb quatre quartos de la present vila en què als qui arrendaran dits quartos tinguin facultat, cada hu en son quarto, de tenir les botigas volrra y que l'un no puga tenir companyia amb ningú dels altres i que dit arrendament sigui durador per de aquí al dia de ninou a un any primer vinent i que sigui feta tabla i portat a l'encant públic al més donant i per fer dita tabla tinguin lo poder els Srs. Consellers segon M^o Busqué, M^o Rourell, lo Sr. Clavari i lo scrivà del Consell».

Además també s'acorda a proposta del senyor Conseller en Cap arrendar la facultat de «revendre tabaco, tant de pols com de fum, des del die se arrendera fins al die de ninou de 1644 i per fer la tabba tinguin lo carrech los mateixos de la pesca seca y salada y dit arrendador hage de tenir pipas y no altre».

Igualment s'acorda «per subvenir als molts treballs de la vila» arrendar la facultat de revendre tota mena de grans grossers.

Però a 23 de Novembre es dóna compte que no s'ha trobat arrendador de la pesca seca i salada i aleshores s'acorda augmentar el dret de «messa» en la meitat del que està imposat a aquell article. A més es posa un credencer per aquesta imposició i per la dels 5 rals per càrrega de vi, la qual s'ha afegit a la que ja hi havia imposada; es determina així mateix que el que vagi a cercar pesca seca i salada l'entri pel portal de Barcelona i abans de descarregar-la la denunciï al credencer, el qual pel seu treball cobrarà deu rals cada mes.

Prosseguint en l'augment de les impositcions a 30 de Desembre de 1642 s'aprova la proposta del Conseller en Cap que diu que qualsevol persona que farà, farà fer, o vendrà espardenyes a la vila tingui de pagar 4 diners per cada parell i igualment els vilatants que facin o facin fer-les fora de Granollers. I encara les que aleshores estiguin fetes pagaran així mateix

4 diners per parell; el cordam i obra feta de cànem de corder que entri a la població pagarà també un sou per cada arrova de pes.

En fer el recompte de les existències a casa dels espardenyers per l'arrendador del dret de les espardenyas novament imposat «per poguer acudir als pagaments del batalló y altres per ocasió de la guerra», acompanyat dels senyors consellers i del mostassaf «al que foren devant la casa de Anoni Joan Farres, corder de dita vila no ha duptat dit Anthoni Joan Farres dir a dits Srs. Concellers que lo que feian nou podian fer y que no se faria en Moreria, avalotant i cridant cosas injuriosas contra dits Srs. Concellers y volent lo Sr. Conceller Massot agafar no ha duptat Joan Farres, corder pendre al Sr. Conceller major per lo collar de la roba dient que vol fer de mon germa y Narcis Ballester, corder, ab una pedra a cada ma arremir (?) de tirarli les pedras lo que es estat cercar un gran motí tant contra dit Sr. Conceller Massot com tambe fer ressistencia a dit Sr. Mastassaf y com ditas cosas sian dignas de molt gran punitio y castich es de parer que per lo sindich de la universitat de la present vila los sia feta denuntiatio instantia y part formada».

A nou d'Abril del 1643 es posa un impost de nou diners sobre cada lliura de carn tallada a la carnisseria de la vila i va «per lo batallo y subventio de guerra».

Hi havia encara una altra font d'ingressos més indirecta, que era l'encunyació de moneda. El dia 23 d'agost del 1641 en el qual s'acorda fer picar moneda de cinc rals i de cinc sous com a millor manera, segons diu el Conseller en Cap, per fer front a les grans despeses que pateix la universitat de la vila per sustentar els soldats que hi han al Camp de Tarragona. El dia 10 anterior el Consell acorda mostrar el privilegi que té la vila per fer menuts junt amb el de la unió amb la ciutat de Barcelona, a l'Advocat Sr. M^o Queralt assessor de la Generalitat de Catalunya, per tal de poder fer sisens, car aquell ha dit que li convindria veure el privilegi que té Granollers per fer moneda.

I el dia 27, diu que ha presentat memorials per la fabricació de moneda, el Sr. Rector de l'Hospitalet i es nomena una comissió per fer tractes. I ben aviat, el dia 29 el Conseller en Cap proposa que «considerat que lo Sr. Rector del Hospitalet ses offert en entendre en la fabrica de fer moneda de plata per la universitat de la present vila per lo qual ses offert en donar a la universitat de dita vila sinch per cent, es de parer que sia vist y mirat lo dit Sr. rector si donera a dita universitat a sis per cent sens contribuir en cosa alguna de gasto la universitat de dita vila y que dita moneda sia del mateix pes que fa la Ciutat de Barcelona so es de pes de set sous y quatre».

El dia 1 de Setembre s'acordà acceptar el cinc per cent que «certa persona» ha ofert per picar la moneda plata en peces de cinc rals i de cinc sous, a la llei i pes que la que bat la ciutat de Barcelona, «considerat la gran necessitat de la present universitat en tant que no te remei algu de sustentar los trenta cinch soldats que dita universitat te en lo camp de Tarragona per defensa de la provintia y també quant atribollats estan los particulars de la present vila» amb la condició que el fabricant de moneda hagi de pagar tots els oficials, tant els seus com els que hi posi el Consell.

Per fabricar aquesta moneda acorden comprar a M^o Llorenç Lledó tres mil unces de plata (10 Octubre) a entregar de mil en mil lliures (22 Octubre) i es nomena síndic a M^o Esteve Prat per firmar les lletres de canvi per aquestes operacions. El dia 28 es dóna compte que M^o Llorenç Lledó ha entregat 1014 unces de plata al preu estipulat de 19 sous i mig l'unça, el qual argent val en total 988 lliures i 13 sous. El mateix dia 28 d'Octubre del 1641 s'acorda entregar aquest metall preciós a M^o Ramon Nadal, argenter ciutadà de Barcelona per fabricar la moneda però amb la condició que l'haurà de fabricar dintre la casa de la universitat. També s'aprova la proposició que en la fabricació d'aquesta moneda assisteixi diàriament un conseller distribuint la feina per torn; además cada vespre el conseller comptarà la moneda fabricada aquell dia i l'escrivà l'anotarà amb sota escrit de l'Argenter Ramon Nadal i la moneda «sia tancada en la caixa dita del pallol y que los encunys y porxons de dita fabrica en manera alguna no pugan ser trets de la casa de dita universitat». A proposta de M^o Joan Joffre es pren l'acord de pendre jurament a tots els consellers que cadascú tindrà bon compte en la fabricació de la moneda.

El dia 29 d'Octubre del 1641 s'acorda pagar les 2000 unces de plata que manquen a entregar per M^o Llorenç Lledó, a 20 sous, car ara no les vol entregar per menys. Además firmen un pacte amb Ramon Nadal, argenter, ciutadà de Barcelona i natural de Granollers amb les condicions generals d'encunyació de la moneda i amb l'obligació que té com a «procurador generals ab llibera y general admintstració» de M^o Llorenç Lledó, d'entregar les 2000 unces de plata al preu de vint sous l'unça. Així mateix s'estableix que l'esmentat Lledó tingui de cobrar l'entrega de l'argent i l'interés amb la mateixa moneda que es fabricarà, el qual pagament es farà dia per dia. Igualment fan constar que per cada «march de plata» que fabricarà cobrarà l'argenter Nadal 5 sous i 9 diners per pagar als seus oficials i altres despeses.

La Comissió de Consellers nomenada per portar l'assumpte passa comptes d'aquesta fabricació (la qual fou acabada el 23 de febrer anterior) el dia 23 de març del 1642; aixis consta que en Romon Nadal ha rebut 24.367 unces amb moneda fabricada; 333 unces i 8 argensos en riell; per tares de les

24.039 unces encunyades, es posen en compte 400 unces i 8 argensos; i en treballs i diner comptant, entrega 187 unces que fan el total del metall rebut.

De totes maneres malgrat els planys continuats del Consell, entreguen 25 lliures al Monestir de Sant Francesc de Paula en el qual en el mes de Setembre de 1641 s'hi celebrava Capítol provincial; s'acorda el dia 19 d'aquest mes donar a aquest convent 25 lliures de caritat «considerades les grans merces que esta universitat ha rebut i rep cada dia de Deu N. S., per lo medi del dit Gloriós Sant Francisco y vist lo gran gasto offereix a dit convent».

A més a més d'aquestes monedes de plata s'acorda fer encunyar sisens, segons consta a 21 de Desembre de 1641. La causa de tal acord, és de la mateixa manera «els grans treballs per les ocasions ocorrents». Per portar a terme aquesta determinació es delegaren les funcions als mateixos consellers que curen de la fabricació de les peces de cinc rals.

* * *

Amb tants tràngols com passava la vida, semblant però, a moltes altres poblacions per ésser camí de pas freqüent, no obliden la fidelitat al rei, aleshores Lluís XIII de França, seguint l'esperit de l'època i de lleialtat catalana. Així el dia 1 de Juny de 1642 proposa el Sr. Conseller segon «que considerat que lo Sr. Rey nostre Sr. al qual G^e N^e S^r molts anys es en Rossallo y considerat que moltes universitats li han enviats embaxadors a donarli la ben venguda es de parer que la present universitat també li envii dos ambaxadors per lo Concell de la present vila». S'aprova per 11 vots i voten 7 consellers en contra (entre ells el Conseller en Cap) atenent la pobresa de la Universitat.

Tot i el provat amor al rei, gelosos dels furs i privilegis, prenen precaucions quan a 21 de Gener es dona compte d'una carta dirigida als Consellers firmada per mà del «Cristianíssim Rey nostre senyor passada per Cancelleria»; en la qual els mana «que lo Síndich de la Universitat de la present Vila se conferesca en la ciutat de Barcelona als 26 del corrent a efecte de prestar lo Jurament y homenatge y fidelitat es de parer que sia anat a Barcelona per informarse la ciutat de Barcelona y brassos com se aporta en dit negoci y si la ciutat de Barcelona prestara lo dit Jurament y homenatge que lo síndich de la universitat de dita vila prestia aquell del modo ho prestara la dita universitat y per dit efecte sia firmat sindicat a Esteve Vergada, notari i scriva del present concell».

SALVADOR LLOBET

Petites proses del temps

La conquesta

Els cims, abrigats amb el llençoi glaçat de l'hivern, semblen coronats de roses blanques.

El sol —un sol de gener afable, enlluernador com una rialla de noia— aboca damunt la verge catifa una pluja menuda d'estrelletes d'argent que, amagant-se per entre la blanca terra, li encomanen fines lluïssors de porcel·lana i la fan espurnejar amb un tremolor de plata.

Mentrestant els àngels respiren, i amb el seu alè gelat dibuixen en la pols immaculada tot de delicadeses insospitades.

Sobtadament, aquest íntim col·loqui del cel i la terra ha estat profanat. Els capricis de l'oreig han estat esbullats barroerament per una ombra que, com una taca fugitiva, ha passat brunzent aixecant una plseoguera de perles, deixant al seu darrera dues serpetes de nacre.

I els cims, enyoradissos, s'han extremat de goig.

¡Ja tenen companyia!

Somnis

A l'hivern, les muntanyes dormen un silenci de somniu...

Són bèsties gegantines amb el cor enfredorit que llagrimegen quietament; cavalls immensos que reposen endormiscats. I, mentrestant, pel damunt dels seus lloms puríssims—talment la platja del cel—tot d'infants hi joguinegen, s'hi bressen suaument i, entremaliats, els hi fan pessigolles a l'esquena.

L'alegria de la muntanya

Hi ha uns dies, un amic em deia:

—Quin diumenge més feliç!

S'havia enfilat a la testa blanca del Puigmal i mentre m'ho explicava, l'esguard li lluia recordant aquells moments. Encara portava a dintre dels ulls la rialla que li havien encomanat aquelles hores clares viscudes ran de blau.

«Quin diumenge més feliç!»

Feliç, sí: ho podia dir en veu alta. I felicitat neta, sense neguits, sense ombres; que és d'aquesta mena la que es troba a dalt dels cimals.

Deixeu-me'n dir una mica d'aquesta joia quieta de les muntanyes. Deixeu-me parlar del goig que donen. Sobretot ara que porten el vestit de la puresa. Que bonic és de lliscar per les altures!

Allà dalt, diríeu que l'aire costa menys de respirar, el paisatge us omple els ulls de blanc i de blau, les coses, totes, semblen més amables, més belles. I si amb l'esguard abraceu fondalades i serres i el feu volar enllà d'enllà vers l'ample horitzó insondable, us trobeu alliberat; sembla com si, engolides pel cel, fugissin passions i quimeres, i us sentiu optimista, lliure, amb més ganes d'estimar-ho tot.

I mentre a baix els homes es barallen i es moceguen els uns als altres arrossegats per tot de sentiments tèrbols fets d'envegetes i malícies, els qui saben fruir aquest encís enfortidor, volen pels cims amb el cap alt, el front net i l'esperit amarat d'una dolçor inefable... d'una dolçor que s'acosta molt a la joia pura.

Beneïda siguis, muntanya, portadora de sana alegria!

Tan de bo que amb el pas dels dies, tois t'estimem una mica més!

JAUME LLACUNA

Notes

- Per haver marxat al servei militar el cobrador de l'entitat, Francesc Montsant, s'ha encarregat d'aquest servei el consoci Francesc Cancell.

SECCIÓ D'ATLETISME

Acabades les sessions al bosc de gimnàstica i cros, han començat ja els entrenaments de conjunt tots els diumenges, dimecres i divendres, essent el del diumenge de correcció d'estil sota la direcció de l'entrenador Francesc Lorenzo.

Per a obrir la temporada i per a provar la forma dels atletes, el 1er de Març es disputarà el I Trofeu A. E. G. que comprendrà les quatre proves obligatòries de 80 metres, pes, alçària i 300 metres, puntuant i disputant-se en la mateixa forma que Acció Atlètica ha popularitzat en els seus Trofeus. Els participants estaran dividits en tres categories; composta la primera dels atletes ja destacats, la segona d'aquells a qui les proves no siguin de la seva especialitat i dels que portin ja una temporada d'entrenament sense, però, haver lograt resultats remarcables, i la tercera estarà integrada per tots els que vulguin debutar en l'atletisme.

Està confeccionant-se el programa per a la temporada que aviat quedarà oberta, en el qual hi haurà matches amb conjunts d'atletisme de classe rellevant.

Notes Meteorològiques locals

DESEMBRE : 1935							GENER : 1936						
Dia	Pluja M/mtr.	TEMPERATURA			Humitat relativa m. diària	Eva- pora- ció mm.	Dia	Pluja M/mtr.	TEMPERATURA			Humitat relativa m. diària	Eva- pora- ció mm.
		Màxim	Mínima	Mitja					Màxim	Mínima	Mitja		
1		13	4	8.5	84	1.1	1	8.4	12.9	6.7	9.8	74	2.9
2		17	4	10.5	81	2.1	2		14.5	5	9.7	77	3.8
3		13	6.1	9.5	75.6	4.9	3		17	8.2	12.6	87	7.1
4		14	7	10.5	82	7.1	4		16	7.8	11.9	65	3.5
5		12	4.5	8.2	67.6	6.2	5		9.5	2	5.7	87.6	0.8
6		12	2	7	65.6	3.7	6		13.7	2	7.8	77	3.2
7		13	3.7	8.3	79	5.4	7		12.2	3	7.6	80	1.3
8		13	3.9	8.4	82	4.9	8		12.2	1	6.6	79.6	3.6
9		10.9	1.5	6.2	78.6	1.9	9		15.9	5	10.4	83	2.6
10		10.1	-1.1	4.5	79	2	10		18	7	12.5	75	3.1
11		4.6	-0.9	1.8	94	2.9	11		18.1	7	12.5	78	2.3
12	3.2	11.4	0	5.7	84.3	2.4	12		16.3	4.3	10.3	79.3	1.5
13		7	1	4	84	1.3	13		13.8	2	7.9	88.6	0.9
14		6.2	-1.7	2.2	69.3	2.9	14		11.5	3	7.2	90.6	1.1
15		5.3	-3	1.1	75.3	2	15		8.8	4.2	6.5	89.3	0.7
16		9.2	-2	3.6	71	2.1	16		10.7	5.5	8.1	89.3	1.5
17		11	-1	5	81.3	3.5	17		14	5.3	9.6	77.3	3.9
18		10.8	3.5	7.1	81	3	18		12.1	1.8	6.9	79.6	2.6
19		13.5	1.3	7.4	77.3	2.2	19		12.8	5	8.9	85.3	2
20		13	2.9	7.9	93.3	0.5	20		14	7.1	10.5	80.3	3.5
21		11.5	6.9	9.2	86.6	0	21		15.7	5	10.3	79.3	2.5
22		8.5	6.1	7.3	96.3	0	22		14.9	6.5	10.7	78.3	2.2
23	9.6	14	7	10.5	94.3	0.6	23		11.9	2.2	7	81.3	1.6
24		11	4.1	7.5	83.6	1.3	24		11.6	6.5	9	91.6	0.8
25	5.4	12.3	6.7	9.5	81	3.2	25	1.3	14.9	6.5	10.7	92.3	0.7
26	1.8	13.9	7.9	10.9	87	2	26		9	6.8	7.9	90	0.3
27		17	7.3	12.1	91.3	0.2	27	1.9	12	3	7.5	81.3	1.7
28		12	7.2	9.6	85.3	1.2	28		12	1.8	6.9	84.3	2.7
29		13	7	10	88.6	0	29		10.8	4.6	7.7	86.3	2.2
30		12	4	8	89	1.5	30		13.4	4	8.7	72.3	3.2
31		11	1.8	6.4	88.6	0.3	31		17.5	7	12.2	78.3	3.6
20.0							11.6						

Màxima del mes: 17° el dia 2 i 27.

Mínima >> -3° el dia 15.

Temperatura mitja: 4°14

Oscil·lació termomètrica:

Màxima del mes: 13° el dia 2.

Mínima >> 2°3 el dia 22.

Màxima del mes: 18°1 el dia 11.

Mínima >> 1° el dia 8.

Temperatura mitja: 5°75

Oscil·lació termomètrica:

Màxima del mes: 12° el dia 12.

Mínima >> 2°2 el dia 26.

Programa

dels actes organitzats durant els mesos de Març i Abril

MARÇ

Dia 1. — Competició atlètica al camp del Granollers S. C., a les 9 del matí, disputant-se el I Trofeu Agrupació Excursionista de Granollers amb les proves de 80 metres, pes, alçària i 300 metres.

Dia 8. — Excursió, junt amb la Secció Femenina, a Llinars i El Corredor. Pressupost, 1'50 pessetes. Cap de colla, Ll. Fort. Vocals, J. Vernet i S. Fusté. Sortida, a les 6'13, per l'estació de França.

Dies 8 i 15. — Participació a l'Estadi de Montjuïc als Trofeus Molock's i Ros-send Calvet, d'Acció Atlètica.

Dia 22. — Excursió dels Amants del Montseny a Balenyà, El Brull, Camp de Cinc Sous, Matagalls, Sant Segimon, Font de la Pomereta i El Brull. Pressupost, 5 pessetes. Cap de colla, J. Llobet. Vocals, Ll. Fort i I. Soldevila. Sortida, a les 5'30, per l'estació del Nord.

Dia 28. — Reunió general ordinària, a les nou del vespre, amb el següent ordre del dia: Renovació de Junta segons prescriuen els Estatuts. Aprovació definitiva del reglament de material. Precs i preguntes.

Dia 29. — Excursió a Cardedeu, Cànoves, El Vilar, Punta de la Calma, Palest-rins, El Cortès i Sant Pere de Vilamajor. Pressupost, 3'30 pessetes. Cap de colla, P. Fort. Vocals, S. Llobet i F. Torrents. Sortida, a les 6 '13 per l'estació de França.

ABRIL

Dia 5. — Excursió el matí a La Garriga, Puiggraciós i cingles de Bertí. Pressu-post, 1 pesseta. Cap de colla, J. Riera. Vocals, F. Riera i J. Vernet. Sortida, a les 5'30, per l'estació del Nord.

Dies 11, 12, 13 i 14. — Excursió a Les Guilleries. Per a detalls, els senyors Jaume Vernet i Sabes Fusté.

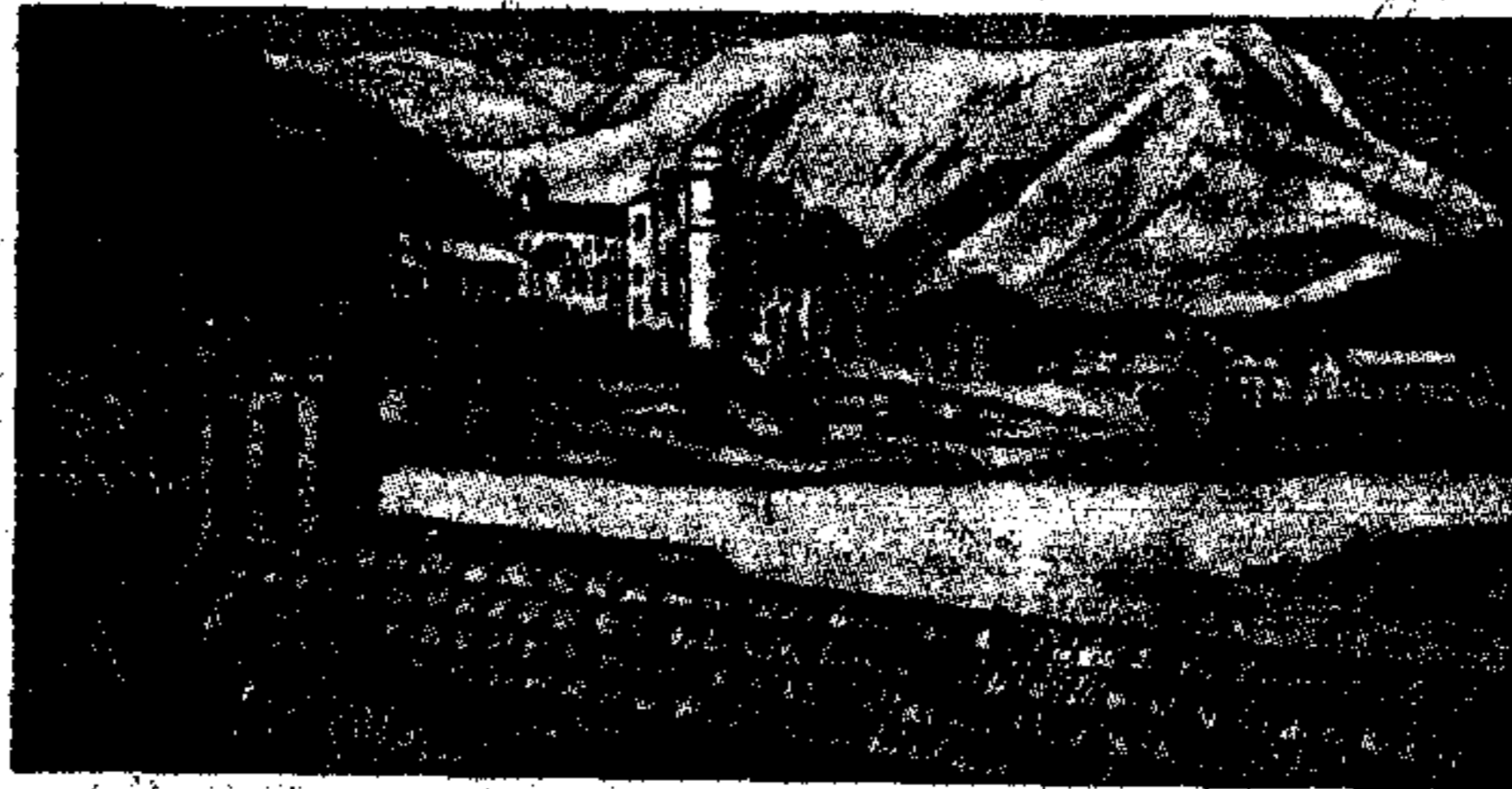
Dia 19. — Excursió de la Secció d'Infants a La Garriga, Puiggraciós, Bertí i Montmany i Figaró. Cap de colla, J. Font. Vocals, J. Llobet i P. Cana'. Pressu-post, 1'50 pessetes. Sortida, a les 7'45, per l'estació del Nord.

Dia 26. — Excursió, junt amb la Secció Femenina a Centelles, Castell de Sant Martí, Pla de La Garga i Aiguafreda. Cap de colla, J. Font. Vocals, J. Riera i A. Mundet. Pressupost, 3 pessetes. Sortida, a les 6'40 per l'estació del Nord.

Francesc VENTURA

La casa productora de les grans
marques

Anís Picarol

Aromes de Santa Fe

(E S T O M A C A L)

Proveu-los! Són exquisits!

Plaça Maluquer, 25 : Telèfon 75

GRANOLLERS

JOAN CARBÓ

Taller d'Enquadracions
OBJECTES D'ESCRITORI, DIBUIX I PINTURA

LLIBRERIA
FIGURINS
PAPERERIA

MOTXILLES

per a excursionistes, en tots tamanys i preus

Carrer Sant Roc, 15
Carrer A. Clavé, 44
GRANOLLERS

El millor líquid per a netejar
i brillantar els metalls és el

NETOL

Unes gotes són suficients per a obtenir una
:: :: lluentor duradora, amb un treball mínim

Apotecaria i Drogueria

Josep Marimón i Garriga

ANALISIS CLINICS DE TOTA MENA
Específics Nacionals i Estrangers

Dipòsit de sèrums i vacunes de les cases Ybis,
de Madrid i Meister Lucius, d'Alemanya

Drogues i Colors de totes marques

Dr. Robert, 12 i 12 bis : Tel. 30

GRANOLLERS

Banc Vitalici d'Espanya

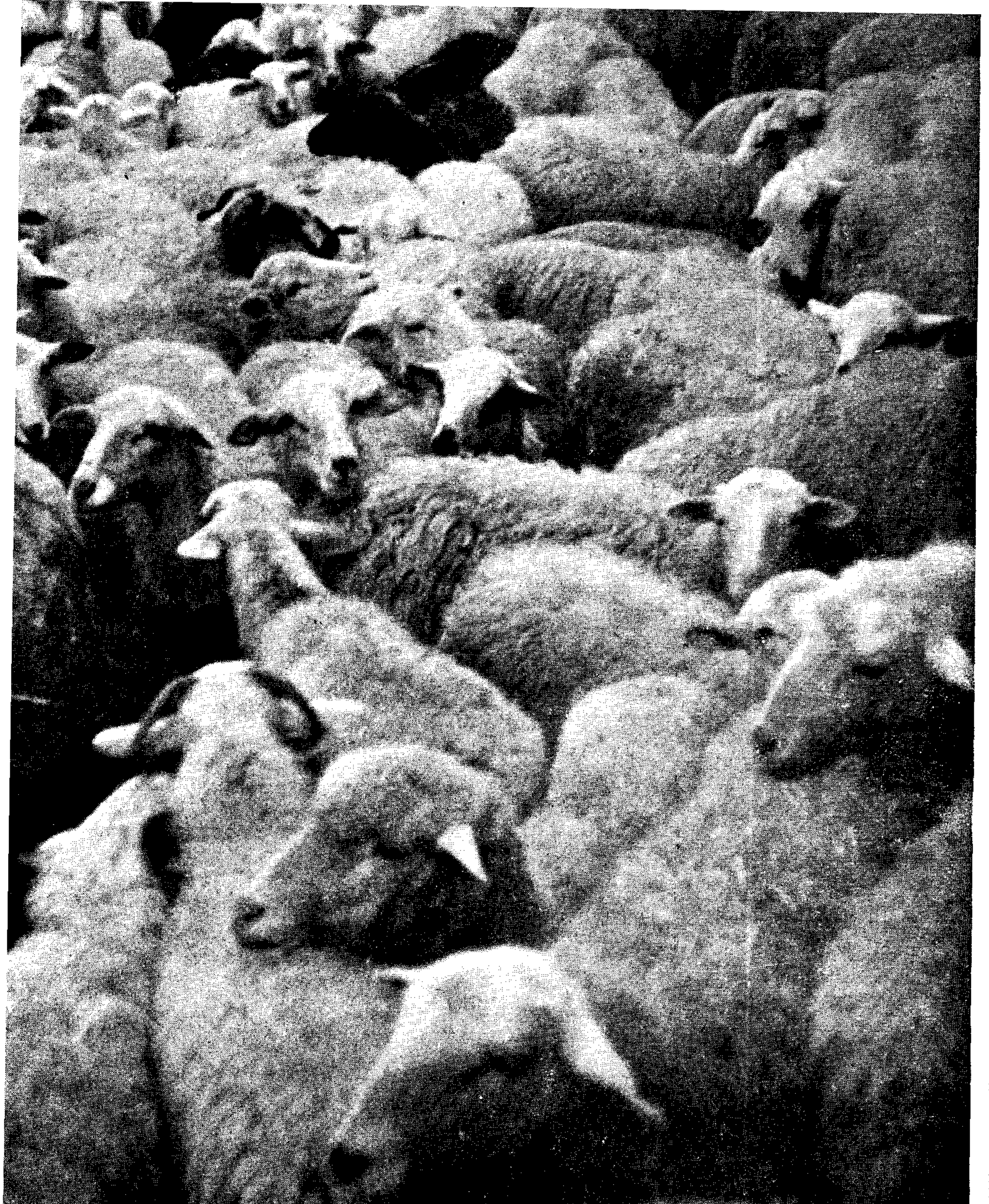
Assegurances de Vida

Assegurances per Dots

Rendes Vitalícies, etc.

Delegat en aquest Partit: **Don Magí Anglés i Vilella**

Plaça d'Angel Guimerà, 6 : GRANOLLERS : Telèfon número 171

Ramoneda